

MAGYARÁG

1940. Márc. 11

IX. No. 69

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:

ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:

TÖRÖK TIBOR

Bejegyzve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4.

RIBBENTROP RÓMÁBAN

A német külügyminiszter egy neves finn politikussal is találkozik az olasz fővárosban

Római. (Rádió Bucuresti. Stefani). Ribbentrop német külügyminiszter ma Rómába utazott. A külügyminiszter látogatását maga a Führer határozta el. Ribbentrop kíséretében vannak Clodius, gazdasági szakértő és Claus jog-

ügyi tanácsos.

Kopenhága. (Rádió Bucuresti. Stefani). A dán lapok Ribbentrop római utazását összefüggésbe hozzák Svínhufvud volt finn köztársasági elnök közeli római látogatásával.

Welles Londonban megjelenik az angol király előtt

London. (Rádió Bucuresti. Stefani). Welles amerikai helyettes államtitkár londoni látogatása során kihallgatáson fogadja György angol király is. Roosevelt küldöttje 4—5 napig fog az angol fővárosban tartózkodni. A jelek szerint Welles

francia repülőgépen, vasárnap délután érkezik Londonba.

Párisi jelentés szerint Welles az francia fővárosban tanácskozott Leon Blum volt miniszterelnökkel, a szocialista párt vezérével.

Abéketárgyalások ellenére tovább folyik a finn-orsz. háború

Az oroszok mindenütt hevesen támadnak

Haparanda. (Rádió Bucuresti. Havas). A szovjet—finn fronton a harcéri helyzet sem mi sem változott az utolsó

24 órában. A finnek tartják a Viipuri fjord és Vuopri tó között elfoglalt állásokat.

Helsinki. (Rádió Bucuresti. Havas). A diplomáciai tárgyalások semmivel sem csökkentették a szovjet támadások erejét. A szovjet csapatok igyekeznek úgy mélységben, mint szélességben kiterjeszteni az állásokat. A szovjet kísérlet részben sikerült, amennyiben a Viipuri öböl északi partján az oroszok katonai támaszpontokat létesítettek. A finnek sikereket értek el Kolanjarki környékén. A Ladoga tó északi partján a finnek ellentámadásokat hajtottak végre és ezek sikerrel folynak.

A finn külügyminiszter nyilatkozott a béketárgyalásokról

Stockholm. (Rádió Bucuresti. Havas). Tanner finn külügyminiszter nyilatkozatot adott a svéd lapok munkatársainak. A finn külügyminiszter nyilatkozatában a következőket mondotta:

„A finn kormány tudja, hogy a szovjet követelések most súlyosabbak, mint az ősziek voltak. Eddig azonban nem ismeretesek a részletek. Ezért nem is tudok részletes nyilatkozatot tenni, mert a helyzet igen

komplikált. Kijelenthetem, hogy a finn kormány néhány napja összeköttetésben van a szovjet kormányval. A tárgyalások folynak.”

Helsinki. (Rádió Bucuresti. Reuter). Finn katonai körökben megállapították, hogy Angliából, Franciaországból és más országokból nagyobb mennyiségű hadianyag és muníció érkezett Finnországba, mint a múltban. Kijelentették ugyanakkor, hogy a finneknek máig nincs elegendő emberanyaguk, akiket a gépekhez állítsanak és akiket az állások

ba v-zényeljenek.

Moszkva. (Rádió Bucuresti. Reuter). Moszkva az utóbbi napokban rendkívül élénk diplomáciai aktivitás színhelye volt. Legélénkebb volt a forgalom az amerikai nagykövetségen és a finn követségen. Az összes követek és nagykövetek telefonon, vagy személyesen érdeklődtek a fejlemények iránt.

Az újságok nem foglalkoznak a finn—orsz. tárgyalásokkal. A lapok Molotov 50 éves születésnapjával vannak elfoglalva.

Moszkva. (Rádió Bucuresti. Reuter). Megbízható helyről nyert értesülés alapján közlik, hogy a Moszkvában tartózkodó finn küldöttség tagjai: Ritti miniszterelnök és Paasilkivi, aki az őszi finn—orsz. tárgyalásokat vezette Moszkvában.

Francia körökben változatlanul bíznak a finn ellenálásban

Páris. (Rádió Bucuresti. Reuter). Párisból jelenti az angol távirati iroda, hogy párisi politikai körökben a diplomáciai helyzetet változatlanul tartják. A francia diplo-

máciai körökben szombaton nagyobb optimizmus uralkodott, mint pénteken, mert most inkább lehetségesnek tartják a további finn ellenállást, mint egy nappal előbb.

Csupán légi tevékenység volt a nyugati fronton

Páris. Rádió Bucuresti. Havas). A nap nyugodtan telt el, csak a Vogézekről keletre volt kisebb incidens. A légi tevékenység rendkívül csekély volt, a német repülőek felderítő repüléseket végeztek észak és kelet Franciaországban.

repülőek felderítő repüléseket végeztek Franciaországban. Egy német gép nem tért vissza felderítő útjáról.

Berlin. (Rádió Bucuresti. DNB). A nyugati fronton semmi jelentős esemény nem történt. Egy felderítő osztag támadását a Palatinat hegy közelében visszavertük. A német

Berlin. (Rádió Bucuresti. DNB). A Führer ma, március 10-én a halottaknak, különösen a világháború és a jelenlegi háború halottjainak — szentelt ünnepnapon nagyszabású beszédet tart. A beszéd után Hitler koszorút helyez el az Unter de Linden-en, az ismeretlen Katona sírján.

A közelkeleti haderő két tábornoka Saracioglunál

Ankara. (Rádió Bucuresti. Reuter). Mithai tábornok, a közelkeleti légi haderő parancsnoka és Janu tábornok, a szíriai légi haderő parancsnoka Ankarába érkeztek. Az angol hadvezéreket Saracioglu külügyminiszter, a nemzetvé-

delmi miniszter és a nagyvezér kar tagjai fogadták. A tábornokokat villásreggelen látták vendégül, amelyen megjelent a francia és angol nagykövet, valamint a török nemzetvédelmi miniszter is.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

IPAROS UISÁG

Nagyobb szervezettséget és öntudatot követel az iparosság

Azon hitetlenkedők legnagyobb ámulatára, kik csak hogy kitérjenek a Céhben való belépésük elől, oly gyakran hangoztatták — „ez is csak olyan egyesület lesz, ami nem tesz az iparosság érdekében semmit, mint a multban” — imelathatják, hogy a Céhek kezdik betölteni rendeltetésüket és hivatásukat. Ott ahol kételkedés helyett felismerték az egyetlen alkalmas törvényes keretet, kaptak a munkán, szervezkedtek és ma, az erős szervezetség várából védik, egyszerű lendülettel érdekeiket. Egységesen, mind egyért, egy mindert. Csak azt kerik, ami jogos, amik megilletik. — Árát kerik árujoknak s munkájukért. Nem is valorizálva. A kereskedők divatos napi, vagy óránkénti értékelési tempójuktól eltérően, csak három hónaponkénti felülvizsgálás értékelése alapján. Nem túlzott, méltányos volt az a fejtetgként rohanó időkben. Amennyire emberi volt a kövétel, annyira meglepő az ellenállás. Nem félttem egyik felet sem. Egyik a lehetőséget tartja kezében, a másik az erőt, törvénnyel védett, jó szervezett erőt, aminek meg kell hozza az első attaknál is, a méltó eredményt, mert csak így képzelhető el, hogy a jövő, meghozhassa részükre is az emberibb, nyugati demokrácia élet-nívósintjét, ami minden értelmes embernek nemcsak joga, de életfeltétele.

Addig, míg egyik szárnya a Céhek frontjának ily fölényes könnyedséggel harcol, hogy megvívja gazdasági életharcát, a másik szárnya a bizalmatlanság, felületesség és nemtörődomség szürkületéből alig tud kiemelkedni. Alig tudja észrevenni a hajnalt, ami életlehetőségének sülyedését avagy emelkedését rejtí magában. Szomorú, hogy ez a hitetlenkedők tábora „tisztelet a kivételnek” éppen az iparos osztály, akik pedig a legjobban reá lennének szorulva — egy stabilabb élet versengés közt is — az összetartásra, a jól szervezettségre. Vessük le végre a kicsinyességet. Ne keressük magunkat arra, ami nem csak kötelességünk, de életfeltételünk. Ne szabjunk feltételeket, annál kevésbé tekintjük Céhünket automatának, amibe elég, ha belépünk, lerójuk pár lejcs tagsági díjunkt, ellenében még lelkünk üdvösségét is kívánhatjuk.

Az iparosság szívét, lelkét és szervező erejét kell adni, hogy végre megteremtse — törvényes keretben — gazdasági érdekeinek védelmét. Soha

olyan nagy érdeke nem volt az iparosságnak e tömörülés, mint a jelen gazdasági helyzetben, ami hétfejű sárkányként küzd az iparosság ellen. Miért? Mert a pénz anyagban és értékekben igyekszik menekülni. A gyáros és kereskedő nem is naponta, de mondhatni óráról órára emeli az árakat.

Van sok olyan cikk, ami szeptember óta 100—300 százalékkal is emelkedett. Az általános életlehetőség is nagyon megdrágult. Mindezek szinte bénítólag hatottak egy kisiparra, így történhetett meg, hogy a kisiparos a vállalati árakat még tíz százalékkal sem tudta emelni, nem hogy a megélhe-

téshez tudna igazodni. Ezen megtorpanás jellemzi legjobban a kisiparosság fegyelméletét és szervezetalanságát.

Felül kell emelkedni a személyi kérdések felett és ott a Céh keretében nem verseny- és vetélytársam, de iparos társam vagy, és ami az én érdekem, az a tied is és ami a mi érdekünk, az mindönké.

A március 16, vagy 17-én tartandó céhek közgyűlése méltó alkalom lesz a Céh iparosságának, hogy bizonyosságot tegyen, hogy nem közömbös, azzal a megmozdulással szemben, ami sorsával és érdekeivel kapcsolatos.

Kovács Antal.

Ismertető előadást tart a vas és fémipari céh az újonnan megjelent anyagár-törvényről

Nagy örömmel vette tudomásul az iparosság a kormánynak most megjelent rendeletét mely végetvet az iparosságnak a nagykereskedőkkel szembeni kiszolgáltatottságának. — Ugyanis az utóbbi hetekben az iparosok nem tudtak váltalt munkáikhoz anyagot szerezni, bár a nagykereskedők elegendő készlettel rendelkeztek, tekintettel azonban az

árak állandó emelkedő tendenciájára, azokat csak tetszésük szerinti mennyiségben szolgáltaták ki.

Minden iparos saját érdekében jelenjen meg vasárnap d. e. 10 órakor a vas és fémipari céh helyiségében, ahol ezen törvény rendeletet a vezetőség magyar fordításban és részleteiben ismertetni fogja.

NYILATKOZAT

Az oradeai városi járásbíró-ségon 2412-1939. sz. alatt ellenünk Katona Sándor oradeai kollégánk által rágalmozásért tett feljelentés ügyében kijelentjük, hogy nem felel meg a valóságnak az az állítás, miszerint Katona Sándor a volt cipész szindikátus pénzét „könnyelműen elherdálta”, vagy kollégái ellen a pénzügyi hatóságoknál feljelentéseket tett volna.

Ezeket a rágalmatokat annak idején olyan harmadszemélyek hozták forgalomba, akiknek érdekében állott, hogy Katona Sándor és iparos kollégái között viszályt szítsanak. Katona Sándor kollégánk az iparosság érdekében mindenkor példás önzetlenséggel és becsületességgel szolgálta.

Miután erről meggyőződünk abban a reményben, — hogy Katona Sándor munkásságát és hozzáértését ezáltal visszaszereztük a biharmegyei iparosság érdekében elvégzendő munka részére.

Kovács Alexa sk.
Illés Dániel sk.
Pap Aurel sk.
Florutan Moise sk.

CÉH-HIREK

— A kovács iparosok február 28-án tartott gyűlésükön foglalkoztak az anyag drágulással előző helyzettel és a patkó árak emelését mondotta ki. A szekció vezetősége átiratot küldött a céh igazgató tanácsának, melyben kérte, hogy vizsgálják be mindazoknak a kerékgyártó iparosoknak a jogi helyzetét, melyek kovácsiparral nem rendelkeznek és mindezek dacára kovács munkát is végeznek. A céh igazgató tanácsa a legrövidebb időn belül kérni fogja a Munkaügyi inspektorátust, hogy ezek kei szemben a képesítési törvénynek megfelelően járjanak el.

— Kokszot szerez be tagjai részére a vas és fémipari céh. A hónapok óta létező kokszhiány miatt a céh igazgató tanácsa a tagok intervenciói folytán elhatározta, hogy tagjai részére minden körülmények között lehetővé teszi, hogy minél hamarabb ezen elsőrendű tüzelő anyaghoz hozzájussanak, ezokból felkéri mindazokat, a vas és fémipa-

rosokat, akiknek kokszra van szükségük, hogy ez iránti igényeiket a céh irodájában három napon belül jelentsék be.

— A vas- és fémipari céh igazgató tanácsa felkéri a sajtó és a tanulmányi bizottság tagjait, hogy hétfőn este fél 8 órakor tartandó fontos tárgyu gyűlésen teljes számban jelenjenek meg.

— Légvédelmi felhívás. Felhívjuk mindazokat, akik légvédelmi előadást vas, fém és építőipari céh rendezésében a Munkakamaránál hallgatják, hogy irodánkban felhalmozódott munka miatt a karneteket f. hó 14, 15 és 16-án d. e. 11 és 1 óra között adjuk ki, más időben a karneteket az iroda nem adja ki. Az át nem vett karneteket a fenti dátum után megsemmisítjük.

Építőipari céh közleménye. Felhívjuk az építőipari céh mérnök, építész és kőműves mester tagjait, hogy a kollektív szerződés tárgyalása ügyében minden céh tag annál is inkább f. hó 12-én kedden d. u. 6 órakor jelenjen meg, mivel az ott hozott határozatok az ügy természeténél fogva — minden tagra kötelezők.

Faipari szekció közleménye. Értessítjük a faipari céh igazgató tagjait, hogy miután a cluji központ felhívást intézett hozzánk, hogy tartsuk meg az alakuló gyűlést, ennek tárgyában f. hó 10-én igazgatószági ülést tartunk.

— TEXTIL és RUHAZATI IPAROS CÉH HIREI. Új légvédelmi kurzus. A textil és ruházati iparos céh új gáz- és légvédelmi kurzust rendez a munkakamara helyiségében, alkalmat adva mindazon egyéneknek, kik hanyagságból vagy önhibájukon kívül nem vettek részt a légvédelmi kurzusokon, azt ezuttal pótolhassák. A beiratkozni óhajtok jelentkezzenek a céh irodahelyiségében (Piata Mihai Viteazul 6. etaj. I. Cam. 26.) Csak elegendő jelentkező esetén kezdhetjük meg új kurzusunkat. — A textil és ruházati iparos céh igazgató tanácsa ülése f. hó 13-án szerda este 8 órakor lesz megtartva, céhünk irodahelyiségében. — A textil és ruházati céh szűcsiparos alosztálya 13-án szerda este 7 órakor gyűlést tart a céh helyiségében, P. M. Viteazul 6. etaj. I. Cam. 26.

Bélyegző

rendeléseket felvesz

Pásztor Ede cég

Piata Mihai Viteazul 4

SZINHÁZ

A Thalia prózai együtt-
tesének vendégjátéka:

Földindulás

Bemutató előadás március 16-án

Kodolányi János hajlamos színművének a Földindulásnak bemutatóját régóta várja már a nagyváradi közönség. Az óriási személyzetű, nagyszabású kiállítás igénylő híres darabját most végre nálunk is bemutatja a Thalia kiváló prózai együtttese, amely ezt a darabot Erdélyben is a legnagyobb sikerre vitte.

A váradi bemutató szombaton, március 16-án este lesz, az eredeti díszletekkel s mindenben a páratlan sikerű kolozsvári előadás szereposztása és menete szerint.

A cyklus másik nagy eseménye Lucian Blaga monumentális színművének a Gyermekkeszteseknek előadása lesz, az illusztris szerző jelenlétében, aki aktív miniszter létére is fenntartja régi baráti kapcsolatait a magyar kultúra munkásaival.

Délutáni előadásokban a múlt cyklus nagysikerű ujdonsága a Feleség körül színre olcsó helyáru előadásokban.

A cyklus pontos műsora:

Március 16. szombat d. u. 5: FELESÉG (Olcsó helyárukkal)

Szombat este 9: FÖLDINDULÁS (Kodolányi János nagyszabású izgalmas színműve. Rendező: Kádár Imre. Premier bérlet 14. szám).

Vasárnap d. u. 3: FELESÉG (Olcsó helyárukkal.)

Vasárnap d. u. 6: FÖLDINDULÁS.

Vasárnap este 9: FÖLDINDULÁS.

Hétfő este 9: FÖLDINDULÁS.

Kedd este 9: GYERMEKESZTESÉK (Lucian Blaga hatalmas színműve, Sabin Dragoi zenéjével, Demian Tassy díszleteivel. Rendező Kádár Imre. Premier bérlet 15. sz.)

A fenti előadásokra jegyek elővételben szerdától kezdődőleg már válthatók a színház baloldali pénztárájánál naponta d. e. 11—1-ig és délután 4—8-ig.

Zipzár és varrógép javítása garancia mellett JAKAB műszerésznél Avram Iancu No. 5.

— Orvosi hír. Dr. Weisz Sándor hazaérkezett és rendeléseit bőr- és nemi betegségek részére újra megkezdte Rimánóczy u. 2. alatt. Telefon 15—22.

— A Legfelsőbb Banktanács likvidálja a Margittai Takarékpénztárat. A fővárosi lapok jelentése szerint a Legfelsőbb Banktanács legújabb ülésén elrendelte a Margittai Takarékpénztár r. t. feloszlatását és kényszerfelszámolását. A bank aktívája 1.577.762 lejt, passzívája 1.804.479 lejt, lesz ki, a deficit 226.717 lei.

Legnagyobb választék!

Jó minőség! Legolcsóbb árak!

Maradékban egyes öltönyre, felöltőre, női szöveteket nagyon olcsó árban elárusítjuk

Deutsch Posztóáruház

Oradea, Strada Avram Iancu No. 4.

„ELECTA” szövetek egyedüli lerakata!

Megölték a pikkolók a pincért az elsikkasztott borralaló miatt

(Iasi. Iasiában az utcán holtan találták Gheorghe Leon 50 éves pincért. A hatóságok megállapították, hogy a pincért néhány pikkoló ölte meg, akikkel a borralaló elosztása körül összekülönbözött.

Olajat öntött a parázsra és sulgos szerencsétlenséget idézett elő egy munkás

Súlyos szerencsétlenség történt a vasuti fűtőházban. Colut Nicolae, Bot Iosif és Rotiu Ioan a mozdonyok befagyott csöveinél foglalatostkodtak és ezért parazsat tettek a mozdonyok alá. Cobut Nicolae gyorsan akart végezni, ezért motort hozott egy vederben és a parázsra öntötte. A motor meggyulladt és a közelben álló Bot Iosif az arcán súlyos égési sebeket szenvedett. A sérült munkást beszállították a kórházba.

Új inspektort neveztek ki a nagyváradi inspektorátus élére

Mudura inspektor Ploestibe távozik

A nagyváradi munkaügyi inspektorátus vezetésében fontos változás áll be. A munkaügyi inspektorátus eddigi vezetőjét, Mudura munkaügyi inspektort saját kérésére

Ploestibe helyezték és a nagyváradi kerület munkaügyi inspektorává Mierlas Stefan, a kolozsvári munkaügyi főfelügyelőség eddigi helyettes felügyelőjét nevezték ki.

Mudura munkaügyi inspektor távozását városszerte sajnálattal fogadják, mert Mudura inspektor, itt tartózkodása alatt igyekezett tárgyilagosan állást foglalni minden felmerülő kérdésben és minden jogos kérésnek őszinte pártfogója volt.

Mierlas Stefan, az ujonnan kinevezett inspektor jogot végzett és tanulmányainak befejezése után lépett a Munkaügyi

Minisztérium szolgálatába. A Munkaügyi Minisztériumban, mint az egyik legkitünőbb és leg többre hivatott tisztviselőt tartották számon és előbb a kolozsvári vezérfelügyelőséghez helyezték, mint helyettes inspektort, majd most a nagyváradi inspektorátus vezetőjévé nevezték ki. Mierlas Stefan

itteni működéséhez nagy eredményeket fűznek, mert a munkaügyi inspektor eddigi működése során nagy felkészültségű, széles látókörű és szociális fel fogású tisztviselőnek bizonyult.

Mierlas inspektort hétfőn vagy kedden iktatják be hivatalába.

Sóz, meghűlés, grinnó

DIANA

bedörzsölés

Egy hónapot kapott a gázoló sofőr

Pop György színérváraljai sofőr — dr. Katona Sándor szesz- és élesztőgyári igazgató sofőre — Máramaroszigetről hazamenet, Japa községnél elütötte Stan Stefan odaváló földművest. A földműves súlyos sérüléseket szenvedett. A megindult vizsgálat után vád alá helyezték Pop György so-

főrt és anyagilag felelőssé tették dr. Katona Sándort, az autó tulajdonosát.

A máramaroszigeti törvényszék bűnösnek mondta ki Popot és egyhónapi fogházra ítélte, valamint Popot és dr. Katona Sándort szolidárisan 75.000 lei kártérítésre kötelezték. Pop fellebbezett. A mára-

maroszigeti törvényszék Pop fellebbezésének részben helyt adott és a büntetés végrehajtását felfüggesztette. Az ítélet kárterítésre vonatkozó részét helybenhagyták. A sofőr fel-folyamodással élt a táblához. A tábla is elutasította a felfolyamodást és helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

MEDVE MIKLÓS:

A FINNEK SZABADSÁGHARCA ÉS MANNEKHEIMÉK TÖRTÉNETE

A FINN TÖRTÉNELEM OBJEKTIV ISMERTETÉSE

HOGYAN JUTOTT HATALOMRA A JELENLEGI HELSINKI-KORMÁNYZAT?

A világtörténelem mindössze négy-ötször említi a finneket. Tacitusnál találkozzunk először velük, majd Ptolemeusz említést róluk. A kereszténységet elég későn, 1154-ben Szent Erik kereszties hadjáratai idején veszik fel. A XVIII. század végén svéd kulturális és politikai befolyás alá kerülnek, az ő hatásukra a XVI. század elején lutheránusokká lesznek. Gusztáv Adolf idején, svéd támogatással, a nagyhercegséggé alakult Finnország megszerzi Kariát és Ingmanlandot, Orosz uralom alá, miután Nagy Péter meghódította Finnországot, 1728-ban kerülnek, viszonyukat azonban az orosz birodalomhoz csak a XIX. század elején rendezik. Ekkor a cári alkotmány megengedi, hogy finn nemzetiségű kormányzó válasszanak, de ez nem Finnországban, hanem Szentpétervárt rezideál. A 19. század végén viszont a nagy oroszosítási hullám során megfosztják a finneket előjogaiktól, 1900-ban a szabad finn-svéd nyelvhasználati jogot is megszüntetik. Ekkor veszi kezdetét a finn nemzeti ellenállás korszaka. A finn munkásszervezetek, melyek főleg anarkista szervezettekkel állottak ideológiai-szervezeti kapcsolatban — a polgársággal karöltve — merényletekkel tiltakoznak az oroszosítás ellen.

Finn szabadságharc Japán pénzen

Az 1905-ös japán-orosz háboru széles lehetőségeket teremt a szabadságmozgalom számára. A finn forradalmi szervezetek Japán pénzen vásárolt fegyverekkel szerelik fel magukat, Helsinkiben és az ország több ipari városában általános sztrájk tör ki. A mozgalmat a szocialista munkásság vezeti, de már ekkor nyilvánvaló a munkásosztály és finn polgárság közti ellentét. A munkáspárt alkotmánytervezete nemzetgyűlés összehívását kívánja. A rendi nemzetgyűlés négy rendjében azonban a munkásság egyáltalán nem jutathat szót, és súlyát nem érvényesíthette, bár ezek kitartásával egy csomó nemzeti és szabadságjogot sikerült kivívni. Ez a helyzet viszont nem állandósulhat. 1907-ben a munkásság nyomására megszüntetik a rendi alkotmányt, a 200 képviselőből álló Landtagot választanak. Az első Landtagban a munkáspártnak 80 tagja foglal helyet. A cári uralom belső ellentéteinek kihasználásával azonban

újabb oroszosítási folyamat indul. Egyetlen védelemnek a passzív ellenállás bizonyul, a jelszó: kivárni egy az 1905-ös évihez hasonló helyzetet, amikor valamelyik nagyhatalom magáévá teheti a finn érdekeket. Az orosz kormányzat jömegeivel függeszti fel állásaikból a finn tisztviselőket és bírákat. A minden harmadik évben öszszehívott Landtagot feloszlatja, mert az tiltakozik a cár elnyomás ellen. A polgárság nemzeti ellenállásának és a munkásság nemzeti és szociális forradalmának vezérei rendre megismerik Szibériát.

A finnek és a világháború

A világháború kitörése idején a finn polgárság nagyrésze a finn munkásság térnyerése ellen kerüli az Orosz birodalommal való kiegyezést.

Oroszország szempontjából a finn munkás nem megbízható katona.

1900-ban feloszlatják a finn hadsereget, a finn népre katonáskodás helyett

10 millió rubel adót vetnek ki,

amit a háború kitöréséig 20 millióra emelnek.

De a finn munkás és paraszt nem is megbízható katona, a polgárságban már inkább lehet bízni.

Finn tisztjakkal a cári hadseregben mindenütt találkozhatunk.

Mannerheim tábornagy is itt szolgál

és megbízhatóságát bizonyítja, hogy alftábornagyságig, a leg-

magasabb katonai rangig emelkedett.

Finnek a német hadseregben

A háború kitörésekor a finn fiatalok, nagyrészt egyetemi hallgatók, a lengyelekhez hasonlóan, Németországba szöködnének, ahol megalakítják a 27-es német vadászszázalókat. Vilmos császár 1915 augusztusában kiadott rendeletére létszámukat 200 főben állapítják meg. Ezek a fiatalok nem azért fordulnak Németországhoz, mert ez demokratikusabb, hanem, mert amint 1905-ben Japán, most német segítséggel vélik felszabadulásukat kiharcolni. A cári birodalom bukásával úgy tűnik, mintha elérnék céljukat, ám akkor ismét napfényre kerülnek a polgárság és munkásság pártjai között az 1905-ös forradalom óta lappangó ellentétek.

A finnek és az orosz forradalom

A Kerensky-forradalom a finn nemzeti forradalom vezetőit kiszabadítja a börtönökből és száműzéséből. Mindegy fél-száz finn tér így vissza a lakosság örömjongása közben hazájába. A munkásság és polgárság ereje, legalább is a Landtagon belül, egyforma. Az 1916. évi választáson a Landtagba 103 munkáspárti és 97 polgári képviselőt választanak. A szenátusban, ahogy a kormányt nevezték, 6-6 az arány, elnök a szociáldemokrata Tokoi. A munkásság követelésére

a koalíció mind több demokratikus rendszabályt kénytelen elismerni, köztük a 8 órás munkaidőt, széleskörű községi autonómiát és a munkásság sztrájkjogát. Ilyen körülmények között a polgáriak keresztülviszik a Landtag feloszlását, amit a munkáspárt nem ismer el, sőt törvénytelennek nyilvánítja az új választást, amelynek során a polgári pártoknak többséget sikerült szerezni. Az új szenátus így a polgári pártokból tevődik össze, a szociálisták helyét az agrárpártiak foglalják el.

A szenátus elnöke a Szibériából nemrég kiszabadult Svinhufvud és megkezdődik a munkásellenes irányzat.

Időközben Szentpétervárt a hatalom a szovjelek kezébe kerül. A polgári pártok, melyek eddig abban reménykedtek, hogy egy konszolidált Oroszországban sikerül majd a finn munkásságot is megfékezni, 1917 december 6-án az oroszországi események hatására alajt kimondják az elszakadást, amit a Landtagban 100 szavazattal 38 ellen fogadnak el. A munkásság átlátja, hogy a polgári pártok az elszakadással öket is elszakították szövetségesüktől. De a polgári pártok előtt is egyre világosabbá válik, hogy az összecsapás elkerülhetetlen. A szociáldemokrata párt jogainak megvédésére gárdákat szervez, ezek azonban sem elegendő fegyverrel, sem központi irányítással nem rendelkeznek. A polgárság 1917 őszén különféle címeken (önkéntes tűzoltóság, sportegyesületek stb.) védőosztagok szervezésébe kezd, az egész országot védőosztag körzetekre osztja. Ezek anyagi támogatásáról magánemberek és különféle bizottságok gondoskodtak. A vezetők legnagyobb része volt orosz katonatiszt, a 27. zászlóalj tagjai u. i. ekkor még nem érkeztek vissza az országba. Január elején a védőosztag már több mint 10 ezer puskát, fémmentelen pisztolyt, revolvert és 50 gépfegyvert felelt rendelkezett. Rövidesen

szabadította meg az országot. Végül a tizedelem nem talált több kifogást, s kénytelen volt hozzáadni Lacplesishez tündéri szépségű leányát. A fiatal pár boldog szerelmben élt, az emberek félték Lacplesistólde szerették is, mert csak őra használta fel erejét. Segített a parasztnak, ha nagyon nehéz volt a mezei munka, s arról is gondoskodott, hogy mindig legyen ennivaló a szegények kunyhójában. A legfőbb gondja azonban az volt, hogy megvédje a falvak népét a medvék és farkasok támadásaitól.

Ebben az időben a hét tengeretek mögött élt egy szörnyűséges boszorkány. Fiának három feje volt. Minden reggel odament az anyjához és megkérdezte:

— Anyám, ugye én vagyok a legerősebb a világon?

Az anyja mindig azt felelt:

MEDVEFÜLÜ

LETT NÉPMESÉ

Lacplesis, akit „Medveölőnek” és „Medvefűlőnek” neveztek, anyamedve és egy erdész gyermeke volt. Lacplesis hatalmas terméző emberré nővekedett. Anyjától csak medvefűlőit és borzalmas erejét örökölte. Ezért nevezték Medvefűlőnek. Gyedmekekorában megszabadította a környéket az összes duvadaktól. A medvéket, farkasokat és vaddisznókat egyszerűen megragadta torkuknál fogva és széttepte őket. Így szerzett a „Medveölő” nevet. Amikor már ott-hon nem talált többé alkalmat arra, hogy erejét kipróbálja, elindult Daltlandba munkát keresni. Akármít is csinált, borzalmas erejével minden gépet és szerszámot összetört. Egyszer például csónakos volt a Dunán. Amikor

felvette az utasokat csónakjába, olyan erővel kezdett evezni, hogy az evezők szilánkokra törték s a csónak a rohanó folyam közepébe sodródott. Lacplesis hatalmas karjait kezdte evezők helyett használni s a csónak rövidesen a Duna tulsó partján volt. Később Lacplesis egy fejedelem szolgálatába állott, s az különféle nehéz munkákat végeztetett vele. Azt kívánta, hogy medvékkel szántson, örökljön az ördög malmában, emeljen ki egy elsüllyedt kastélyt a tenger mélyéről, kergessen el az országból egy óriást s még sok más hasonlót. Minden egyes kívánsága előtt megígérte, hogy csak végezze el a munkát, hozzáadja a lányát feleségül. Lacplesis mindent elvégzett s számtalan csapástól

katonai bizottságot alakítanak, az eljövendő polgárháboru vezérkarát s igyekeznek e bizottságot törvényesíteni, a „honvédelmi törvényjavaslatokat előkészítő tanács” címén. A Tanács első feladata iskolák felállítására védőosztagvezetők kiképzése céljából. A bizottság az eljövendő háboru operációs bázisául Osterbaffent választja Délfinnországról ugyanis le kellett mondania, mert az iparosodás következtében ott a lakosság erősen munkáspárti érzelmű volt.

A finnek polgárháboruja

A polgárháboru közeledtét mindenki érezte az országban. A munkásság is erősen hozzájárult, ha elkésve is, gárdái meg erősítéséhez. Most már kisebb városokban is joboroznak. Am a polgárháboru kitörése után egy héttel a gárdának még csak 30 ezer aktív tagja van s tartalék sem több 10 ezernél. Ezután azonban rohamosan nő, márciusban már 75 ezer, később pedig jóval meghaladja a százezeret.

1918 január 10-én a szociáldemokrata párt követeli az Osterbaffentben „Rendőriskola” néven működő ellenforradalmi gőc feloszlatását. Nyílt összeütközésre kerül a sor s a rendőriskolát kénytelenek máshová helyezni, — mert nem oszlatják fel; ez az iskola teszi az egy héttel később megalakított lovasság magvát. A felkelés időpontját a kormány jan. 28-ra tűzi ki, ám a kormány nem biztos győzelmében, külföldi tárgyalásai sem biztatók. Halasztást kérnek Mannerheim-től, de Mannerheim egy osztaga 27-én éjjel kifosztja az ország legnagyobb lőszerraktárát ami jel az általános fölkelésre. A munkásság általános sztrájkal felel. A hajalmat forradalmi bizottság veszi át s első kiáltványában a kormányt, mely

az országot polgárháboru kergette, bukottak nyilváníja.

Mannerheim és a munkásság élet-halál harca

Az ország valósággal kejtészakad. Északon, a gyéren lakott részen, Vasa székhellyel Mannerheim az ur, a déli sűrűbben lakott területen a munkásság.

Február 23-ára a forradalmi bizottság közlése a közfarsasági alkotmány tervezetét. Alapja a legszélesebb értelmű demokrácia. Azoknak, akik az új alkotmánnyal nem volnának megelégedve, megengedi a szabad kivándorlást. Biztosítja a vallási, sajtó, egyesületi és gyűlekezési szabadságot. Megtiltja a sztrájkot, ha általa emberélet kerülhet veszélybe. Rendőri intézkedéseket csak polgári hajóságok kezdeményezhetnek. — Megszüntetik a katonai hajóságok „rendkívüli állapot” címen való eljárásait. Csak rendes bíróság ítélkezhet. Eltörlik a halálbüntetést és a testi fenytést. Biztosítják a nemzeti jogokat. A bíróságok és a közigazgatás tagjai csak választás útján kerülhetnek hivatalokba, megbízatásuk öt évre szól, ezt azonban meg lehet hosszabbítani.

A közfarsasági kormány min denben ura a helyzetnek. Mienner, a német intervenció sereg parancsnoka apr. 12-én közvélekedést jelent Berlinkbe: — „Meg lehet állapítani: a munkásság jól szervezett és hatálmajlanná igyekeznek is tenni a felsőbb osztályokat, ott, ahol a hajalmat a kezükben tartják, mindenütt gondoskodnak a rend fenntartásáról. Nem tűrnek fosztogatást, a közlekedési eszközöket rendben tartják”. Ellenfelekkel, miután a lakosság legnagyobb része a pártjukon, enyhén bánnak. Az általános sztrájk napján Helsinkiben csupán két ember sebesült meg. Még a helsinkii védőosztag Mannerheim csapataihoz való csatlakozását sem akadályozzák meg és Svinhufvudnak

lett talákozott. Elsőnek Lacplexis sujtott le széles pallósával s egyetlen nyisszanással levágta a boszorkány fiának az egyik fejét. De az is odasujtott s Lacplexis jobbfüle a porba hullott.

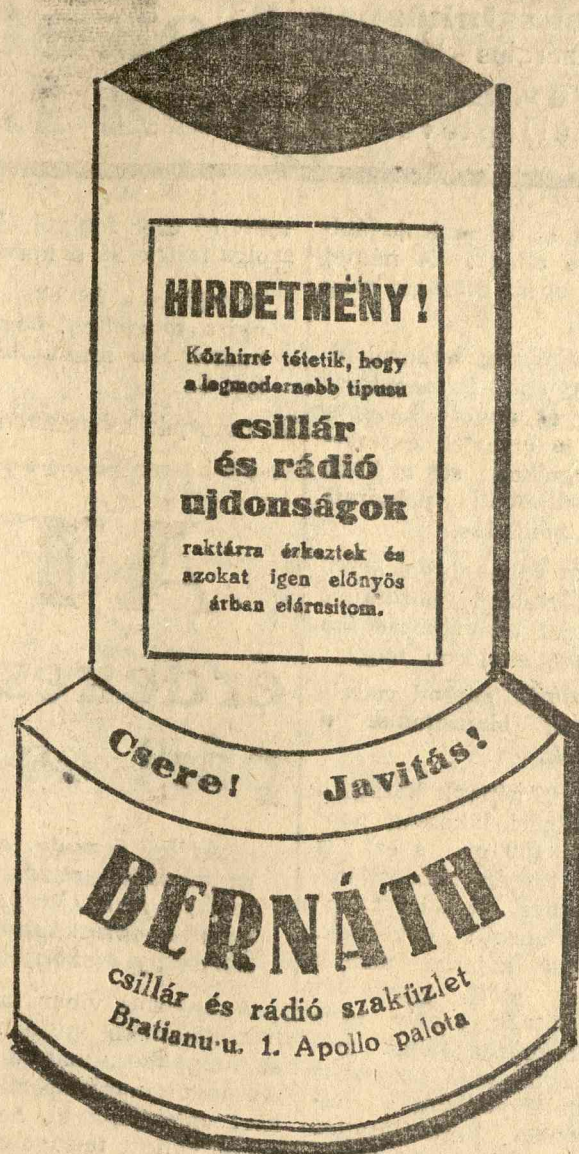
Abban a pillanatban Lacplexis jobbkezeből kiment minden erő s nem tudta tovább tartani a nehéz pallost. Balkezére kapta tehát s levágta a boszorkány fiának másik fejét is, de az sem volt rest és lenyisszanította Lacplexis balfülét s Lacplexis balkarja is elvesztette minden erejét s a hatalmas pallos a földre zuhant. De a boszorkány fia sem járt jobban. Levágott két fejével erejének két harmadát ő is elvesztette. Lacplexis a boszorkány fia torának ugrott s egymásba gabalyodva fojtogatni kezdték egymást. Vadul hánykolódtak ideoda a földön s mind közelebb jufoltak a Duna partjához. Késő este birkóztak, mint azok

hogy igen. Egyszer azonban így szólt:

— Te volnál a legerősebb a világon, ha tui a hét tengeren nem élne Lacplexis, aki még nálad is erősebb.

Ettől kezdve a boszorkányfi folyton nyaggatta az anyját, hogy tudja meg az ördögtől, mi féle fufanggal lehetne legyőzni Lacplexist. A boszorkány sorba járta az ördögöket, de senki sem tudott tanácsot adni. Végül Lákcepure, az egyik ördög elárulta, hogy Lacplexis ereje medvéfuleiben rejtőzik. Ha azokat levágják, akkor éppen olyan lesz, mint a jobbi községes ember.

Amin ez megtudta a boszorkány fia, nyomban utnak indult a balti földre. Olyan gyorsan szaladt, hogy a szelek kiértek utjából s a Duna hullámai fajtákozva csaptak a magasba. Amin Lacplexis pedig elindult, hogy szembeszálljon a szörnyeteggel, a föld

a volt kormány fejének sérte lenül sikerül eljávoznia Helsin kiből.

A svéd és német intervenció

A vasai kormányának az ország még azon részében is alig sikerült számottevő csapataikat joboroznia, ahol kezében tartotta a hajalmat. Ezzel úgy látszik, már eleve számoltak, mert mint Baeyer, a német intervenció sereg parancsnokának szárnysegédje írja, már 1917 novemberében finn politikuskok svéd és német körökben a beavatkozás mértéke fe

ban beállt a sötétség, kisiklott lábuk alól a talaj. Vadul zuhant alá az eleven görgefec a folyóba. A hullámok magasba csaptak... S azután néma csend lett.

Hosszu napokon keresztül várakoztak az emberek védőjükre és barátjukra, Lacplexisre. Hiába várják, Lacplexis soha sem tér vissza. De néha, Jánosnapján, amikor a hegyek orman tűzek égnek s amikor a lányok és legények vigan szökkennek keresztül a lobogó rőzselágon, egyesek úgy vélik, mintha hallanák kedves hangját. Sohasem felejtették el hősiességét és minden veszedelemmel szembeszálló bájorságát; jó szíve pedig világító példamindenki számára.

A medve fia a lett nép jelképevé magasztosult s az ország legnagyobb érdemrendje is az ő nevére van elnevezve.

lól érdeklődnek. Elsősorban svéd segítségre számítnak, az anjant is a svéd beavatkozás mellett van, nehogy a Központi Hajalmak nyerjenek befolyást a Baltikumban. A szociáldemokrata Branjing-kormány hajlott is a beavatkozásra. Sírálva, a helsinkii kormány hadügyminisztere már február elején tiltakozik a Mannerheim számára küldött svéd fegyverszállítmányok ellen. Fegyveres beavatkozás azonban a svéd szociáldemokrata párt balszárnya és az ifjuszocialisták fellépése, valamint azon körülmény miatt, hogy a küldendő svéd csapatok a rend fenntartására Finnországban maradt orosz csapatfeszekkel esetleg összeütközésbe kerülhetnek — elmarad. Az a svéd bizottság azonban, amelyik a vasai kormány anyagi támogatásáról gondoskodik, Finnországban működik egészen a polgárháboru végéig. Ennek fejében a svédek márc. 17-én megszállják az Aaland szigeteit s ettől kezdve ez a támpontja a német intervenciónak. Mannerheim csapataihoz özőnlenek a svéd tisztok s a norvég és dán önkéntesek. — Mindez azonban kevés, minden áron meg kell nyerni a németeket a beavatkozásnak. Az angolok és franciák a németek Finnországba való bevonulását hallgatólágosan tűrik, noha — mint Ludendorf írja: „Nem finn, hanem kizárólag német érdekek vezetik csapatainkat Finnországba”. Ugykíszik elgondó volt számukra Vilmos császár márc. 7-1 kijelentése: „A jelenlegi finn kormány hatalmának fenntartása a leg

A városi színházban
kedden, március hó 12-én
Felszeghy Mária
vendégfelléptével

Fekete Mihály jubileuma

Lyon Lea

Bródi Sándor remekműve, délután 6 és este 9 órakor
Helyárak: 10, 20, 30, 40, 60, 80 és 100 lei.

jobb bástya az oroszok tovább
terjeszkedése ellen". A német
csapatok az egész országot meg
szállották s

bár Németország háboruban
álló a nyugati hatalmakkal
a francia és angol követek
továbbra is élvezték exterrito-
riális jogaikat, sőt a főbbi
anjan államok polgárait
sem érte bánfódás,

ha csak nem voltak hívei a hel-
sinki közfarsasági kormány-
nak. A német beavatkozás ára
különben meglehetősen nagy.

Mannerheimék szabad rekvi-
rálási jogot biztosítanak a
németeknek,

— olyan körülmények között, a
mikor a polgári lakosság napi
kenyeradaga 100 gr. s ezt is
csak úgy tudják biztosítani,
hogy a lisztet cellulóz és
őrölt fenyőmagot kevernek.
Azonkívül a katonai akciók
megkezdése előtt gazdasági
szerződést kötnek, amely egy-
értelmű Finnország teljes né-
met függőségbe való helyezése-
vel. Siettetik egyébként a né-
met intervenció keresztlvitte-
lét a német nagyipari körök ér-
deke, mert csak így látták biz-
tosítottak a svéd érc további
szállítását s a Berliner Sras-
serbahn Gesellschaft közbelépé-
se, amelynek tulajdonában vol-
tak a helsinki közutak, mint
egy 4 és félmillió márka érté-
kben.

Leverik a finn közfars- sági kormányt

Az Aaland szigeteken állomá-
szozó orosz hajók svéd segít-
séggel történt megszerzése lehe-
tővé tette Hangöben, ápr. 3-án
nagyobb német egységek part-
raszállását. Ezek a csapatok
nagy küzdelmek után ápr. 13-
án beveszik Helsinkit, május
2-án pedig Lahtinál döntő győ-
zelmet arajnak s ezzel a köz-
farsasági kormány ellenállása-
nak vége. Május 18-án a Land-
tag Svnhufvudot választja kor-
mányzóvá.

Mannerheim azonban, aki
máj. 16-án a németek által
elfoglalt és megszállt Helsin-
kibe ünnepélyesen bevonul,
nem hajlandó a hatalmat át-
adni, úgyhogy a németek az
újabb polgárháború megál-
lása céljából kénytelenek to-
vábbra is az országban ma-
radni.

Végülis Mannerheim marad ha-
talmos. A béke az országban
ugy, ahogy helyreáll.

A megforrás napjai következ-
nek.

Csak a német csapatok főbb

mint 80 ezer foglyot ejtettek és
szolgáltatnak ki a kormánynak.

A fogházak és börtönök any-
nyira megteltek, hogy a leg-
aggasztóbb munkáshiány ál-
lott be.

A németek kihasználva a finn

polgárságon belül uralkodó el-
lenfejeket, a Landtaggal az
1772. évi alkotmány alapján ki-
rállyá választatják Frigyes Ká-
roly esseni herceget.

De Frigyes Károly el sem
foglalhatja trónját, közbejött
a német forradalom, mire

1919 márciusában a Landtag
proklamálja a közfarsaságot.

S az alig konszolidáló finn kor-
mányzat egy év múlva

már segédcapafokát küld az
észtonszági munkásmegmoz-
dulások leverésére.

ATTLEE őrnagy

érdekes cikke az angol munkás- párt és a kormány kapcsolatairól

Attlee őrnagy, az angol
munkáspárt vezére érdekes
cikket írt a Daily Herald-
ban a munkáspárt és a
kormány viszonyáról.

A háborús vihar kitörésének
feszültségében minden ember
az idegháború hatása alatt áll.
Az angol munkáspárt ezt a lég-
kört választotta ki, hogy a bé-
kéről vallott felfogását nyilván-
osságra hozza. Meg kell, hogy
határozzuk, tulajdonképpen mi-
lyen béke szolgálhatja a világ
népeinek érdekeit.

Habár az angol munkáspárt
szívből óhajtja a békét, még-
sem fogadhatja el a minden
áron való béke álláspontját.
Ugy a belpolitikában, mint a
külpolitikában már régen han-
gozta elvünk, hogy általá-
nos emberi eszméket képviselő
felfogásnak kell érvényesülni.
Le kell győzzük az erőszak szel-
lemét.

Az angol munkáspárt nem
szívesen nyúl a sztrájk eszkö-
zéhez, de ezzel szemben tudja,
hogy a munkaadókkal szembeni
helyzetét sztrájk fegyverével
védelmezheti meg legeredmé-
nyesebben.

A magam részéről állandóan
hangoztatom úgy a belpoliti-
kában, mint a külpolitikában,
egyéni és kollektív erkölcsi
szempontoknak kell érvénye-
sülni.

Fegyvert fogjunk, mert meg-
semmisítették a csehszlovák de-
mokráciát, mert le akarják tör-
ni a finn nép szabadságát és
végül, mert megszüntették Len-
gyelország függetlenségét.

A fasiszmus eljévelyedéseit a
szocializmusnak nem szabad
megismételni. Meggyőződésem,
hogy az angol pártok egységes
tejszésével találkozó és a Né-
pszövetségre támaszkodó külpo-
litika nem vezetett volna hábo-
rúra.

Amennyiben a munkáspárt

gazdaságpolitikájával igyekez-
tek volna ellensúlyozni a gaz-
dasági rendszer fogyatékos-
ságait, úgy ma nem lenne há-
ború.

Szerencsétlenségünkre nem
léptünk fel idejében az erőszak
uralma ellen. Most azonban,
hogy belátták az erőszak ural-
mának fogyatékoságát, ezt a
tendenciát az angol munkás-
pártnak támogatnia kell.

A kommunista párt azonban
másként cselekszik. Elsőnek
Moszkva hirdette a demokrá-

munistja pártnak nincsenek el-
vei.

A spanyol polgárháború so-
rán arra kértem az angol kor-
mányt, hogy a közfarsasági
kormányt támogassa fegyver-
szállításával. Azt azonban
nem akarjam, hogy Spanyolor-
szág miatt Anglia háborúba bo-
nyolódjon. A finnekkel hasonló
a helyzet. Angliának fegyver-
szállításokkal kell támogatnia a
finn nép szabadságharcát, azon-
ban ez nem jeleníti, hogy a
Szovjetunióval háborúba is
kell bonyolódni. Remélem,
hogy az orosz nép hamarosan
vissza fog térni azokhoz az
alapelvekhez, amiket a forrada-
lom biztosított számára.

A mi számunkra a hitleriz-
mus jelenti a legnagyobb ve-
szélyt. S habár a munkáspárt
nem képviselheti magát a kor-
mányban, pártnak tagjai kive-
szik részüket a küzdelemben.
Kötelességünk küzdeni a külső
és belső ellenség ellen. Támog-
gatni kell a nemzet erőmegfe-
szítéseit, mert ezzel a civilizá-
ció ügyét támogatjuk. Ugyel-
nünk kell arra is, hogy ebből
a háborúból új európai szellem
fakadjon. Ezt csak úgy érhet-
jük el, ha továbbra is megőriz-
zük ideológiai felfogásunk tiszt-
ságát.

**Gyermeke ruhák
és kabátok**
kész és rendelésre
Salon BABY-nál
Str. Avram Iancu 3.
Méret szerinti osztályokat elismert
kitűnő vezetés mellett ársé-
 és mérsékelt áron
mellett hozott anyagból is legnagyobb
megelégedésre dolgozunk.

ciák harcát a fasiszmus ellen.
Most, hogy erre sor kerül —
Moszkva háta fordított a de-
mokráciáknak és a fasiszmus-
halad közös úton. Az esemé-
nyek beigazolták az angol mun-
káspárt elvi felfogásának he-
lyességét, hogy nem volt haj-
landó együttműködni a kom-
munista elemekkel.

Nem lehet megbízni a kom-
munista pártnak, mert nem ön-
állóan, hanem személyes befo-
lyás hatása alatt cselekszik. Le-
nin alatt a politbüroznak kilenc
tagja volt. Ma Lenin halott,
Trockij száműzetésben él és a
politbüro öt tagját árulóknak
bélyegezve kivégezték. Ameny-
nyiben most Sztalint is elfávo-
líjának a politbüro éléről bizo-
nyos, hogy újabb páfordulás
következne be, miután a kom-

Eladó helyszüke miatt arany
éremmel többszörösen kitünté-
tett tenyészettől való óriási
„Emdeni” liba 1 gunár, 2 tojó.
Ugyanott egy 510-es és egy
300-as csibeköltőgép is eladó.
Csak válaszbélyeggel ellátott
levelekre válaszolok. Fajbarom
fitenyésztet Oradea, Str. Fran-
ceza 12. 597

Fűzőujdonságok Fuchs Mancsi

fűzőszalonban, Rimanóczy ucca 8. földszint

János bácsi

mit szól maga ahoz, hogy a finn-orosz háború a befejezéshez közeledik?

— Ugy olvastam, hogy a finn kormány több tagja már Stockholmba ment, sőt még a hadvezér is. Lehet, hogy itt építik meg a negyedik finn erődítési vonalat.

— Békétárgyalások folynak s ha himni lehet a híreknek, a finnek most már elfogadják a szovjet feltételeit és átengedik a kért területeket?

— Gondolom, most már inkább átaggyák azokat a területeket, mer' nincs annyi lakosuk, amennyi a háború elején vót.

— Hát az angol-olasz szándékának mi lesz a következménye?

— Gondolom, az angolok el fogják rendelni, hogy a nap erősebben süssön Olaszországon oszt ezáltal ne legyen szükség szénre, mer' azt nem fogják engedni, hogy a németek aggyanak el szénre, a mikor nekik sincs, oszt a berlini iskolákat is bezárják a szénhiány miatt.

— Ne vicceljen öregem, inkább azt mondja meg, hogy mivel utazik vissza Welles Európából Amerikába?

— Nem akar nyilatkozni róla senkinek, de majután minden fővárosba bizalmasan meg kérdezte, hogy mi a háború célja, most már bejelentheti, Ruzveltnek, hogy sokat nem tudott meg, de annyit igen, hogy nem azért háborúznak, hogy ű maradhasson az elnök Amerikába.

FEKETE MIHÁLY JUBILEUMA

Lyon Lea két előadása.

Március 12-én kedden hat órakor és este 9 órakor két előadásban jubilál Fekete Mihály. Az erdélyi színészet legkiválóbb egyéniségei játszik a szerepeket. Lyon rabbi Fekete Mihály, Lea a leánya Felszeghy Mária, az orosz herceg Rittinger Rádaj Imre, a javasasszony T. Pogány Janka, és a botond szerepében felép Gömbös Elemér, aki nemrég 1 millió főnyereményt nyert s mint ő mondja, Fekete Mihály jubileumán dacára a millióknak, részt akar venni.

A pénztárnál a szó igazi értelmében tömegek állanak s vásárolják mind a két előadásra a jegyeket, páholy már alig egy kettő kapható. Városi közönsége elkapkodta a legjobb jegyeket.

Szíves és jóindulatu figyelembe ajánljuk a közönségnek, hogy a pénztár a színház jobb oldalán van.

Helyárak: 10 15 20 50 50 és 100 lej.

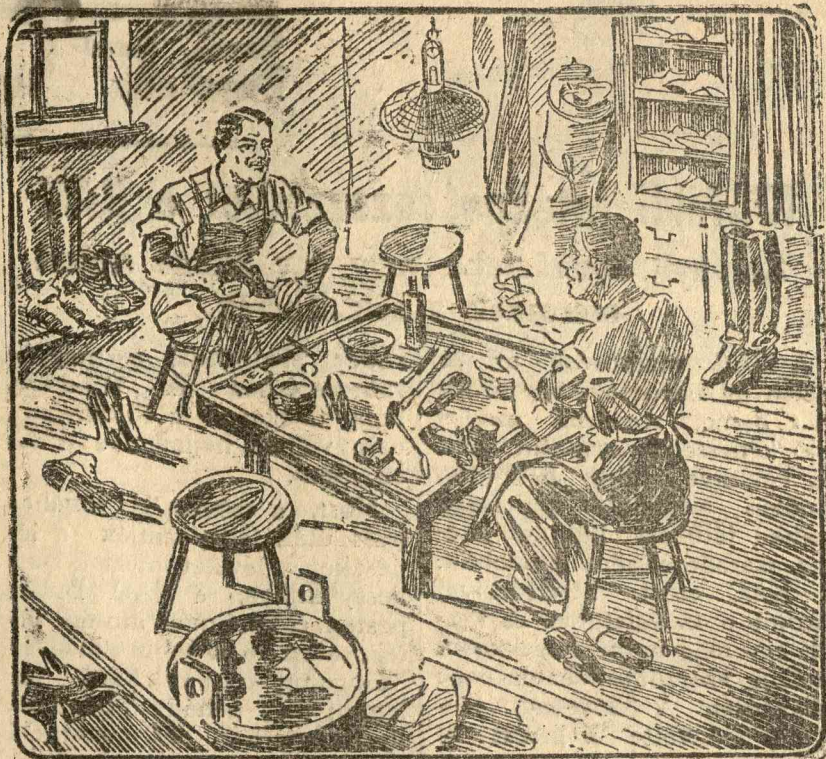
Oroszország békefeltételei

Megállapítja a finn jelentés, hogy a feltételekre vonatkozóan elterjedt hírek, nem felelnek meg pontosan a valóságnak. A Ladoga-fő környékén Sartavala községnél lenne a határ. Itt súlyos harcok dúljak és ennek a pontnak a stratégiai fontosságáról, éppen a legújabb harcok alkalmával győződj meg a Szovjet.

A karéliei fronton, körülbelül, a most elfoglalt állásokban maradnának meg. Hangoz kérdésében hajthafajlan a Szovjet. Itt jengeri támaszpontj akar létesíteni. Ezzel szemben a Szovjet hajlandó lemondani Petsamóról Északon a Halászkok szigetét kéri a Szovjet. Ez az őszi tárgyalások során is felajánlották már a finnek.

Ezek szerint, a jelenlegi feltételek súlyosabbak, mint azok amelyek az őszi tárgyalások alkalmával terjesztettek elő.

(Helsinki. Havas. Rádió Bukarest.) Tegnap délután a finn fővárosban remélték, hogy hivatalos jelentést adnak ki a finn-szovjet békétárgyalásokról. Ez azonban nem történt meg. Egy finn politikai személység kijelentette, hogy a finn közönség hétfőig nem is kaphat semmiféle felvilágosítást. A Szovjetnek adandó választ alaposan átgondolmányozták.

— Szeretnék kincset lelni, talán azzal meg szabadulnék a szegénységtől...
— És én is szeretnék vagy tízezer lelt találni, hogy anyagot vásárolhassak...
— Találhatnál egy sorsjegyet március 15.-én, amikor az Állami Sorsjáték húzása lesz 400 egyenként 10.000 lelt nyereménnyel.
— És te is találhatnál kincset, a március 18.-iki húzásra érvényes sorsjeggyel, amikor a nyeremények olyan nagyok, hogy félreneh egy kincssel.

A két barát mindegyike megtalálhatja azt, amit kívánt az Állami Sorsjáték havonkénti két különböző húzása alkalmával.

ÁLLAMI SORS JÁTÉK

Egymásnak szaladt két mozdony az állomáson

Könnyen súlyossá válható vonatösszeütközés történt a váradi vasúti állomáson. Az egyik mellékvágányon állott 2 mozdony. Az egyiket Mayer Alexandru kolozsvári mozdonyvezető vezette, a másikat Crisan Nicolae nagyváradi mozdonyvezető. A két mozdonyvezető a két szembenálló mozdonyt elindította és azok összeütköztek. Szerencsére a

mozdonyok még nem haladtak nagy sebességgel és így ember életben nem esett kár. A mozdonyok azonban súlyosan megrognálódtak, úgy hogy a kár jelentékeny.

Kiosztotta a kórházi tisztviselő lakását a lábbadozó beteg

Nagy István 24 éves, Össztelepen lakó lakatos, 1937 év őszén a nagyváradi közporkórházban feküdt. A lakatos a lábbadozás idejében kiment az udvarra sétálni és álkulccsal

kinyitotta Turcut Aron kórházi tisztviselő lakását és feltörve a szekrényt, elemelte Turcut 3800 lelt értékű öltönyét. A lopást felfedezték és ügye a bróság elé került. A

törvényszék 3 hónapi fogházbüntetésre ítélte és 1000 lelt kártérítés megfizetésére kötelezte Nagyot. A lakatos fellebbezett, a tábla azonban elutasította fellebbezését.

Letartóztatták Cucu Viktor volt nagyváradi pénzügyigazgatót

A fővárosi lapok és a kolozsvári „Tribuna” jelentése szerint Kolozsváron a pénzügyigazgatóságon nagyszabású visszaélést repleztek le. Az eddigi vizsgálat alapján az elszikkasztott összeg két és fél millió lelt tesz ki. Eddig Gh. Curia és Gh. Cherestes volt pénztárosokat, Rogozan kolozsvári perceptort, Chorchos Vasile perceptort és Mitran és

Ceureanu tisztviselőket tartóztatták le Kolozsváron, az ügyészség megkeresésére pedig tegnap éjszaka Temesváron letartóztatták.

Cucu Victor volt kolozsvári, azelőtt nagyváradi pénzügyigazgatót.

Cucut Kolozsvárra szállították ahol a vezetőügyész szembe-

tette a letartóztatottakkal. Cucu azonban fáradtságára való hívakozással kitérő választ adott. A vezetőügyész áttette az iratokat a vizsgálóbíróhoz, Cucut és társait pedig bekísérték az ügyészség fogházába.

Magyarság

1 lej, mégis minden megad belőle.

Kérje minden trafikban!

SPORT

Külföldi játékost szerződlet a NAC

Korányit szerződletik vagy egy külföldi centert
szereznek a zöld-fehérek

A NAC vezetősége az év elején elhatározta, hogy erősít és a bajnoki szezonra megfelelő képességű csapatot állít ki. Tekintve, hogy belföldön nincsen megfelelő képességű szabad játékos, külföldi játékos szerződtesére gondoltak. A NAC ezért beadvánnyal fordult a szövetséghez és kérték egy magyar professzionista játékos szerződtesének engedélyezését. A Szövetség tárgyalás alá vette a kérést és ebben

engedélyezték egy magyar játékos szerződtesét,

azzal, hogy a NAC előzőleg közölje a szövetséggel a szerződtesendő játékos nevét.

A NAC a beadvány benyújtásával egyidejűleg tájékoztott Budapesten is és első sorban

Korányira, a magyar válogatott világhírű bekkjére

gondoltak. Korányit, a hávéd posztján szerepeltetnék és a csapat trenírozásában is szerepet kapna. Levelet intéztek

Fodor Miklóshoz, a magyar sportvezérhez és felkérték, hogy tájékoztódjék Korányinál, nem volna-e hajlandó a NAC-ba jönni.

Most, a szövetségi jóváhagyás után fegyversíjták a lépéseket és levelet intéztek Berkessy Elihez, a NAC Budapesten élő hajdani ifjúsági játékosához, a későbbi magyar válogatott centerhalfhoz, valamint még néhány budapesti sportemberhez és megfelelő közbenjárásra kérték fel őket.

A NAC vagy Korányit akarja megszerezni, vagy egy külföldi centert akar szerezni. Remélik, hogy a magyar játékosok követelése nem lesz teljesíthetetlen és a NAC, egy magyar profijátékoskal megerősítve állhat ki a tavaszi szezonban. Egy jónévű magyar játékos szereplése a NAC-ban megerősítené a NAC csapatát és növelné esélyeit az A. divízióba való bejutás küzdelmeiben, de jelentős mértékben megnövelné a sportközönségnek a meccsek iránti érdeklődését is.

Tréningmeccsek az utolsó vasárnap

NAC—Electrica, Crisana—Vestul, Törekvés—Vasas a mai program

A Nemzeti Bajnokság nyitánya előtti utolsó vasárnapot a csapatok komoly tréningmeccsekkel töltik el. Mindhárom B. divíziós csapatunk tréning-mérkőzést játszik és ezek az előkészületek igen megfelelőnek látszanak a B. divíziós nyitány előtt.

A NAC délután 3 órakor a Károly pályán az Electricával játszik tréning-mérkőzést. A zöld-fehérek már meccs formában vannak és a tréning komoly izelítőt ad a jelenlegi

képességeiről.

A Crisana a Vestullal játszik tréning-meccset. A Crisana—Vestul meccs igen erőteljesnek ígérkezik.

A Törekvés délelőtt 11 órakor a Károly pályán a Vasas csapatával játszik tréning-mérkőzést. A meccsen a komplett Törekvés áll ki és a vezetőség ezután is kéri az összes első vonalbeli játékosokat, hogy a mérkőzésre pontosan jelenjenek meg.

A Főszövetség is érdeklődik a vidéki sport iránt

Az utóbbi napokban jelentettük, hogy a fővárosi sportlapok, sőt a sportvezérek is sajnálattal állapították meg a vidéki sport letörését. Most már a Főszövetség is hivatalosan érdeklődik a vidéki sport bajai iránt. Negau Boerescu, a Főszövetség főtitkára, Kolozsváron előadást tartott és a Főszövetségtől megbízást kapott, hogy vegye fel az érintkezést a vidéki sport vezetőivel és igyekezzen megállapítani a vidéki sport kívánsá-

gait.

Igen öröndetes, hogy a Főszövetség érdeklődik a vidéki sport iránt és valószínű, hogy a kolozsvári sportemberek megfelelő felvilágosítással szolgáltak, mégis megfelelőbb lett volna, ha egy nagyváradi sportvezér is jelen lett volna az értekezleten és előadta volna a nagyváradi sport speciális fájdeimait. Reméljük, hogy az akciónak folytatása lesz és akkor közvetlenül előtarthatjuk összes bajainkat

Rádió műsor

Vasárnap

BUCURESTI 9.30 Egyházi óra. 11.15 Rádiózenekar. 1. Időjelzés, vizállásjelzés. 1.03 Dinicu zenekar. 1.20 Közlemények, sport. 2. Hírek. 2.30 Lemezek. 3. Gazdasági tanácsadó. 4.15 Premilijár óra. 5.15 Munka és Jókendv órája. 6.15 Időjelzés, időjárás. 6.17 Luceafărul zenekar. 8.45 Hírek. 9. Színműközvetítés. 9.50 Lemezek. 10.10 Hírek, sporteredmények. 10.30 Hanglemezek. 11.15 Hanglemezek.

BUDAPEST. 9. Hanglemezek. 4.45 Hírek. 11. Istentisztelet. — 1.20 Időjárás. 1.30 Magyar nőjók. 2.45 Hírek. 3. Lemezek. 4. Előadás. 4.45 Szalonőjós. 5.30 Előadás. 6. Hírek. 6.15 Kamara zene. 8.15 Hírek, sport. 8.30 Jazz-zene. 8.50 Szindarab. — 11.10 Tangóharmonika hangverseny. 11.45 Cigányzene. 12. Hírek idegen nyelveken. 1.05 Hírek.

Eladó helyszüke miatt aranyéremmel többszörösen kitüntetett tenyészéből való óriási „Emdeni” liba 1 gunár, 2 tojó. Ugyanott egy 510-es és egy 800-as csibekölőgép is eladó. Csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolok. Fajbarom étenyészet Oradea. Str. Franca 12. 592

APRÓHIRDETÉSEK

POSTA

Dauer a nők boldogsága, tartós, jó, ha Ornstein csinálja. Olcsó árak. Str. Gen. Moşoiu 3. 494

ÁLLÁS

Mindenes szakácsnőt jó bizonyítvánnyal felvesz dr Spitzer Reg. Ferdinand 8. 755

Elsősztáru varrott munkások azonnal felvételnek. — We Ego cipőgyár Str. Horia 12. 759

Kilutófiu es cipesz tanuló felvétetik Szabó, Alexandri 35 778

Főzőnőt felveszek 15-re. Str. Grivişei 32. városi vasút telepén. 722

Keresünk Nagyváradhoz közeli szomszédos községek részére (Bihar, Szt. János, Fugyivásárhely, Fugyi és Bors) megbízható újságírókat, jó keresettel. Jelentkezni a kiadóban. J. I. Mihai Viteazul 4.

Ügyes könyvkötő leányt és egy fiút tanulóknak felveszek. Pernyész. 784

15—16 éves megbízható fiú vagy leány mindeneképpen azon női felvétetik. Str. Moldova 58-a. 785

Asztalos tanulófiu fizetéssel vagy kosszati felvétetik. Ion Gica 2. 788

VÉTEL-ELADÁS

Kisebb magánház 34 ezer leierért eladó. Str. Vişon No. 104. 769

Eladó egy 6-os cséplőgarnitúra. Hideg, Iuliu Maniu u. 5. 736

Sürgősen eladó alig használt nagy Singer varrógép, rádió, modern ebédlő, kombinált szekrények, rekarnié, többféle hármás ablakok és egy petróleummotor. Nicolae Bolcas 13. 787

Szőlő- és gyümölcsfa-ültetvények minden fajtából a legjutányosabb árban beszerezhetők. Cooperativa Agricola „Eriul”, Sacueni, Jud. Eihor. Árjegyzéket bérmentve küldünk. 634

Telek a Komendáns réten eladó és két magánház. Ertekezni Str. Alexandru cel Bun 764

Gyermekek modern, mély jókarban eladó. Str. Nic. Zigre 12. 710

Megvételekre keresem Földi Mihály legújabb regényeit használt állapotban és egyéb regény újdonságok. Cim a kiadóban.

Szépirodalmi könyveket, regényeket, csakis újdonságok, veszek. Cim a kiadóban. 664

KÜLÖNFÉLE

Jövőt, multat, ügyes-bajos dolgot elintéz. Str. Bucovina No. 34. 789

Egy jól bevezetett borpince engedély nélkül kiadó. Ugyanott üzlethelyiség (terményesnek alkalmas) kiadó. Iuliu Maniu No. 80. 788

Gondozásra kiadnám két iskolás gyermekem, szerény igényű, gyermekszerető, magános nőnek. Str. Bisericei 20, ajtó 3. 750

Hentesüzlet forgalmas helyen kiadó. Érkekezni Parcul Alba Iulia 22. 772

Üzlethelyiség, mely cipész-műhely volt, március 15-re vagy azonnalra kiadó. Ep. Radu 11. 738

Bélyeggyűjteményt régi bélyegeket veszek dr. Spitzer, Reg. Ferdinand 18. 777

LAKÁS

Üdvari szoba konyha 15-re kiadó. Str. Moldova No. 108. 790

Kiadó 3 szobás lakás. Str. Densuşianu 19. 775

NYOMATOTT PASZTOR EDI

CEGNAI ORADEA